

Kayıtsızlığa Karşı Savaş: Bilimin İktisadı Üzerine George Stigler*

Arthur M. Diamond, Jr.

Nebraska Üniversitesi

Çeviren: Ahmet Uzun

Liberal Düşünce, Yıl 17, Sayı 65, Kiş 2012, s. 101-126.

Takdim

Adam Smith'e ve onun öğrencisi George Stigler'e göre, kişisel çıkar insan davranışını motive eder. Dolayısıyla, ekonomist Stigler'in kıvrak zekâ, netlik, ve örneklerle iktisatçıların önem arz etmediğini ileri sürdüğünü okumak en azından kafa karıştırıcıdır. Kafa karıştırıcıdır, çünkü başka bir yerde o, aynı başarıyla, iktisatçıların sık sık kendilerine ait katkıların önemini mübalağa etmek yoluyla üne kavuştuklarını öne sürmektedir. Eğer Stigler kendi öne

* Arthur M. Diamond, Jr. "Crusade Against Complacency: George Stigler on the Economics of Science," Metnin orijinali için bkz. <http://cba.unomaha.edu/faculty/adiamond/web/diamondpdfs/stigeecs13.pdf>

Bu çalışmanın daha eski bir versiyonu ilk olarak Özgürlük Vakfı (The Liberty Fund) sempozyumunda "The Legacy of George Stigler" başlığıyla takdim edilmiştir. Yazar Özgürlük Vakfı'ndan gelen desteğe ve yine sempozyumun organizasyonundan dolayı David Levy'ye şükran borçludur. Bu çalışmanın hafifçe gözden geçirilmiş bir versiyonu History of Economics Society'nin yıllık toplantılarına da sunulmuştur. Şikago Üniversitesi Özel Koleksiyonlar Araştırma Merkezi'ndeki George Stigler'in Robert Merton'la yazışmalarına erişim izni verdiği için Stephen Stigler'a teşekkür ediyorum. Jay Satterfield bu merkeze ziyaretimi kolaylaştırdı. Yazar, Claire Friedland, Vicki Longawa, Steve Levitt, Bryan Clarke, Gary Becker, ve Robert K. Merton'dan gelen yorumlar için minnettardır. Angela Kuhlmann ile John Mulvey araştırma yardımını sağladılar. Cathey Webb bana Southwood Raporu'nun bir kopyasını gönderdi. Nihâî olarak, anonim bir hâkemen gelen düşünce dolu ve yapıcı yorumları takdir ediyorum. Eğer bir sayfa referansı Stigler'in ana koleksiyonlarından birinde yeniden basılmış olan yazılarından birine yapılmış ise, bu sayfa referansı genellikle yeniden basılmış versiyona gönderme yapmaktadır.

sürdüğü şeyi yerine getirdiyse, onun ekonomi mesleğinin önemini alacağı etmesini değil, mübalağa etmesini beklerdik. Fakat böyle düşünmek onun telkininin ana mesajını kaçırmak olacaktır. Kendisi için, iktisatçıların politika fark yaratıp yaratmadıkları çok önemli bir husus değildir. Kendisi için esas önemli olan şey, inancın delile dayalı olmasıdır.¹ Stigler'in makaleleri birkaç iktisatçıyı kendi inançlarını incelemek ve belki de biraz delil toplamak konusunda uyarırsa, onun gülümsediği hayal edilebilir.

George Stigler iktisada çok sayıda önemli katkı yaptı ve bunun karşılığında 1982 yılında Nobel Ödülüne layık görüldü. Onun iktisada olan katkılarını özetleyen, veya bir meslektaş, editör ya da akıl hocası olarak onun kıvrak zekâsını, veya karakterini öven birkaç makale gün yüzüne çıkmıştır. Bu makalelerin birkaçı için önemli bir kaynak *Journal of Political Economy*'nin Ekim 1993 sayısıydı. Bu sayı Becker, Demsetz, Friedland, Friedman, Peltzman, Rosen, Rosenberg, Sowell ve Wallis'in Stigler üzerine yazdığı makalelerin yanı sıra, Longawa tarafından derlenen Stigler'e ait yayınların bir bibliyografyasını da içermekteydi. *Moss American Journal of Economics and Sociology*'nin Temmuz 2002 sayısında Stigler üzerine çok faydalı başka bir daha kısa gözlemler koleksiyonu edite etti ve düzenledi. Katkı yapanlar arasında Friedland (kendisi bu yorumlar derlemesinin "ilk-yazarı" olarak listelenmektedir) Godwin, Claire Hammond, Daniel Hammond, Levy, Medema, Naples, Samuels ve Stephen Stigler yer almaktadır. McCann ve Perlman da, esas itibarıyla Stigler'in katkılarının tamamlayıcı bir yeniden incelemesi olmasına rağmen, daha tarafsız bir yayım yapmışlardır.

Stigler ve onun çalışmaları bazı kabiliyetli bilginlerin yakın dikkatini çekmiş olmasına rağmen, onun bu çalışmalarının önemli bir vechesi şimdiye kadar hak ettiği ilgiyi görmüş değildir: Onun bilimin iktisadına olan katkıları.

1 Stigler'in arkadaşı ve bir dönem de meslektaş olan George Shultz (Another... 1973: 80), bir keresinde Stigler'in bilimsel yöntemdeki önceliklerinin güzel ve kısa bir özeti olan aşağıdaki şiiri okumak suretiyle, bir ziyafetin dinleyicilerini şaşkına çevirmiştir:

Teorisiz bir gerçek,

Yelkensisiz bir gemi gibi midir,

Dümensiz bir tekne gibi midir,

Kuyruksuz bir uçurtma gibi midir.

Rakamsız bir gerçek,

Trajik bir nihaî eylem gibi midir.

Fakat daha kötü olan bir şey,

Bu evrende,

Delilsiz bir teori midir.

(Bu şiir, birkaç farklılıkla birlikte, Edward Teller'in kalemine atfedilmiştir (Johnston, 2003: 5; Memorial...2003: 3). Schultz, Teller için bir anma töreninde bu açış konuşmasını yapmıştır).

Stigler'in Katkısı

...sosyoloji, kendi emperyalist ünvanını, bu inceleme sahasına, sadece bilimlerin insanoğlu tarafından uygulandığı ve dolayısıyla sosyal davranışı ihtiva ettiği zeminine dayalı olarak yapıştı-rır. Aynı manada, bilim iktisadını bilimin ekonomik organizasyonu ve evrimi olarak tanımlamak mümkün ve aynı derecede övgüye değer olacaktır (George J. Stigler, "Does Economics Have a Useful Past?" [Ekonomi Biliminin Faydalı Bir Geçmiş Var mıdır?] 1982c: 112).

George Stigler, kendisini bilime ve iktisada adamıştı. Vaktiyle, her sabah "...benim romantik destanımın bir kıtası, *Bilim Bir Erkeğin En İyi Arkadaşıdır*" şiirini yazdığı şakasını yapardı (1984: 34). Stigler, belki de metodolojik tartış-maların faydasızlığına olan genel inancı nedeniyle, ekonominin bir bilim olup olmadığı çekişmesine girme zahmetine katlanmadı. Fakat iktisadın bir bilim olduğu görüşü onun çalışmalarına nüfuz etmektedir, örneğin otobiyografik bir denemede kendisiyle ilgili bir tartışması, doğal bir biçimde genel olarak bilim adamları hakkındaki yorumlardan, özel olarak iktisatçılar ve ardından da çok özel olarak, kendisi hakkındaki yorumlara doğru akmaktadır (1986: 93-95 ve diğer yerlerde).

Ona göre (1982c: 112) bilim adamlarıyla ilgili bilimsel incelemeler ço-ğunlukla iktisatçılardan ziyade sosyologlar tarafından gerçekleştirilmektedir -"bilim sosyolojisi" adında sosyolojinin organize bir alt disiplini vardır, fakat "bilim iktisadı" adında iktisadın organize bir alt disiplini yoktur. Stigler bu boşluğun talih-siz olduğunu düşünmüştü ve zamanının ve enerjisinin önemli bir kısmını bu boşluğu doldurmaya yardım etmek için harcamıştı.

Bu, onun, sosyologların, özellikle de Columbia Üniversitesi'nden eski mes-lektaşısı Robert K. Merton'un çalışmalarına değinmesiyle ve bu çalışmaları kul-lanmasıyla tutarsız bir durum değildir (örneğin, Stigler, 1982c; 1980; 1983: 535). Merton'un çalışmalarının bazı nedenlerden dolayı Stigler'in ilgisini çekmiş olduğunu umuyoruz. Bunlardan biri Merton'un sıklıkla bilim adam-larının davranışını ve bilimi etkilemede ekonomik kısıtlamaların önemini tartışmış olmasıdır. Merton, bilim hakkındaki tezinde (1957, 1970), bilimde, incelenecek problemlerin seçimini ekonomik mütalaaların etkileyebileceği-ni, fakat böyle bir etkiyi üretilen bilimin temel içeriğine kadar genişletmeye gerek olmadığını öne sürmüştür. Daha sonraki bir çalışmada Merton, çoğu iktisatçıya hoş gelen bir argüman sıfatıyla, bilim adamlarının motivasyonu olarak kıdem rekabetine vurgu yapmıştır (1973c). Merton'un çalışmasının Stigler'a hoş gelmesinin ikinci bir nedeni, Merton'un Stigler'ın savunduğu bilim incelemelerinde aynı tür geniş istatistikî çalışmalara değer vermesi ve bu çalışmaları ifa etmesidir. Nihayetinde, Stigler, Merton'un ironik ve keskin zekâsında hoş bir ruh bulmuş gibi gözükmektedir (örneğin, Merton, 1985).

Stigler ile Merton arasındaki ilişkinin bir delili onların mektuplaşmalarından toplanabilir, ki bunlar, hâlihazırda Şikago Üniversitesi'nde Regenstein Kütüphanesi'ndeki Stigler arşivlerine ait bir dosyada, izinle elde edilebilmektedir.² Merton'un mektupları genellikle Stigler'inkilerden daha uzun ve daha coşkulu olmasına rağmen, genel olarak, bir kimse dosyadaki mektuplardan, karşılıklı etkiyi, kıvrak zekâyı ve saygıyı hisseder.³ Stigler'in bilim sosyolojisi hakkında Merton'un oldukça uzun bir mektubuna verdiği kısa bir cevapta (22.06.1972), "bu büyük alanda ben sizin görüşünüze diğer hepsinin üstünde değer veriyorum ve mektubunuzu aziz tutuyorum" diye yazmıştı. Merton'dan gelen daha sonraki bir mektup (14.02.1983) Stigler'in Nobel Ödülü konuşmasını nezaketle övmektedir (1983): "Bilim tarihi ve sosyolojisinin savunması daha önce kesinlikle sizin Nobel konuşmanızda olduğu kadar öğretici ve zarafetle yapılmamıştır –ve kesinlikle daha önce hiç böyle muhteşem bir fırsat da olmamıştır."⁴

2 Hâlihazırda, Stigler'in arşivlerine giriş onun Şikago Üniversitesi'nde istatistik profesörü olan oğlu Stephen Stigler'den izin alınmasını gerektirmektedir. Bu yazışmalar Stigler'den Merton'a mektupları ve Stigler'in Merton'a mektuplarından bazılarının kopyalarını içeren bir dosyadadır. Robert Merton arşivleri Columbia Üniversitesi'nde erişilebilir olduğu zaman, bu yazışmaların daha eksiksiz bir görüntüsüne erişilebilir. Merton'un sahnedeki çekilmesinden (23.02.2003) sonra sadece kısa bir süre geçtiği için, onun mektuplaşmasına ait dokümantasyonun henüz erişilebilir olmaması beklenmedik bir durum değildir. Tarafıma gönderilen 22.01.2004 tarihli bir e-postada, Columbia Üniversitesi Nadir Kitaplar ve Elyazmaları Kütüphanesi'ndeki Elyazmaları Sorumlusu Bernard R. Crystal, Merton arşivinin kullanıma hazır olma zamanının muhtemelen en azından Mart 2004'e kadar bilinmeyeceğini ifade etmiştir.

3 Dosyada Stigler'in daha uzun mektuplarından biri (29.10.1979), Merton'un, finans profesörü (ve Nobel Ödülü sahibi) oğluyla birlikte tasarladığı fakat asla yayınlamadığı, bilimde problem tercihinin ekonomik modelini hedefleyen ilgi uyandırıcı bir yazı hakkında yorum yapmaktadır. 1989'da Şikago sosyoloğu James Coleman tarafından kurulan disiplinler arası dergi *Rationality and Society*'nin ilk yayıncı reklamlarında, Merton ve Merton'un çalışması yakında çıkacaklar arasında listelenmiştir. Kısmen bu bilgiye dayalı olarak dergiye abone oldum ve bu çalışmanın hiç basılmaması nedeniyle hayal kırıklığına uğradım. Yaşça daha büyük olan Merton'a yazdım ve kendisi bana nazik bir davranışla 1982 tarihli müsveddenin bir kopyasını gönderdi. Makalenin basımındaki uzun gecikmeye ilgili bir soruya cevaben Robert K. Merton bana şu güvenciyi verdi (29.01.1994): "... ne babamın ne de benim bu parça hakkında bir fikir değişikliğimiz oldu. Muhtemelen, dediğiniz gibi, ortak zamanımızın pek olmaması, anlamsız bile olsa, başlıca nedendir." Kendisi, babasının, son kitabının (Merton ve Barber, 2004) basılmadan önce 40 yıl boyunca işleminden geçmesinin gösterdiği gibi, bir mükemmeliyetçi olduğuna vurgu yaparak, şu şekilde bağlar: "Ben müsveddenin 1982 ve sonrasında basılacak şekilde tamamlanacağı ümidini taşıyordum." Stigler'in 29.01.1979 tarihli mektubu çalışmanın gayesi hakkında istekliydi, fakat onun sınırlamalarını not etmekten çekinmedi. Onun hevesli ilk yorumu şuydu: "...model büyüleyici bir probleme değinmektedir –modeliniz bilimsel önem ile beklenen önceliğin ortak ürününü maksimize etmek için mi seçilmişti?" Ve mektubunun sonunda, Stigler "bu çalışmanın devamını görmeyi istiyorum" demektedir. Sınırlandırmalar açısından, Stigler, Merton'ların "formülasyonunun, alanın literatürü tarafından açık problemler veya en azından makul derecede iyi tanımlanmış problemler denilebilecek şeylerle ilgili olduğunu" öne sürer. Öyle gözüküyor ki, Stigler, Merton'un modelinin "üstü kapalı problemlere –önemli fakat alanın bilim adamlarının bihaber oldukları problemlere"– daha az uygulanabilir olduğuna inanmaktadır. Kendisi şu sonuca ulaşır: "kritik soru, başka birinin bunu ilk olarak başarıp başaramayacağından ziyade, araştırılan problemin şu anda tutarlı bir şekilde ifade edilip edilemeyeceği ve çözülebilir olup olmadığıdır, ki buna karşın sorunların bu sınıfında sizin modeliniz yine de doğru kalır." Bu yorumlar, Stigler'in kendi Nobel Ödülü konuşmasında (1983) beyan ettiği, iktisatta çoğu ilerleme iyi tanımlanmış bir problemi çözmedeki rekabet yoluyla olmaktan ziyade yeni bir (ya da daha önce ihmal edilmiş) verimli inceleme alanını teşhis etmek suretiyle meydana gelir, şeklindeki görüşünü tamamlayıcı niteliktedir.

4 Merton'un Stigler'a mektubu hem cana yakın hem de dokunaklı olarak okunabilir, çünkü eğer sosyolojide bir Nobel Ödülü olmuş olsaydı, Robert K. Merton'un bu ödülü kazanan biri olmuş olacağı varsayılabilir. Merton 1957'de Amerikan Sosyoloji Derneği'nin Başkanı olmuştu ve 1994'te Ulusal Bilim Madalyası kazanan ilk sosyolog olmuştu. Onun ölümden sonra Amerikan Sosyoloji Derneği'nin web sayfasında, kendisi "20. Yüzyıl'ın en etkili sosyologlarından birisi..." olarak tanımlanmıştır (Kaynak: Robert, 2004).

Eğer Stigler'in bilim iktisadına olan katkılarını geniş biçimde düşünürsek, o zaman, biz, kendisinin yaptığı gibi, onun iktisat biliminin ekonomisi hakkındaki çalışmalarının çoğunu hesaba katacağız. Geleneksel olarak, bu çalışmaların çoğu iktisadî düşünce tarihinin bir parçası olarak sınıflandırılmıştır. Fakat o, bilimin nasıl ilerlediği ya da ilerlemediği hakkındaki genel tezlere değinmeye çalıştığı için, geleneksel iktisadî düşünce tarihinden farklıdır.⁵ Örneğin, Stigler'in "Does Economics Have a Useful Past" (İktisadın Faydalı bir Geçmişi Var mıdır?) adlı çalışması, geleneksel olarak iktisat tarihi alanının takibe değer olmadığını iddia ettiği şeklinde yorumlanmıştır. Fakat bana göre, bu çalışmaya ait daha derin bir argüman, iktisadî düşünce tarihinin *geleneksel nedenlerden dolayı* takibe değer olmadığı, fakat onun eğer bilim iktisadındaki önemli hipotezleri test etmek için bir veri tabanı sağladığı düşünülürse, takibe değer *olduğu* yönündedir.

Stigler'in bu alandaki katkılarının neredeyse tamamı şu ya da bu şekilde empiriktir. O ekseriyetle hipotez öne sürmek için temel iktisat teorisini kullanmaktadır ki, kendisi daha sonra bunları, karakteristik olarak bir ya da daha fazla iyi çalışılmış vaka incelemesiyle test etmektedir. Önemli hipotezleri test eden vaka incelemelerine ilâveten, kendisi bilim iktisadındaki hipotezlerle ilgili sistematik istatistikî çalışmaları da savunmuş ve bazen de üretmiştir.

Stigler bilim iktisadıyla ilgili çok sayıda "büyük soru" sormakta ve kanıt sunmaktadır. Kendisi, geçmişteki dirsekli talep eğrisi makalesinde (1978) "hayır" ve Nobel konuşmasında (1983) "evet" diye cevap vererek, bilimin ilerleyip ilerlemediğini sorar. Yine o, (çok sayıda şartla birlikte) "hayır" cevabı vererek, bir şahsın hayatına ait biyografik sınırlamaların onun bilimini etkileyip etkilemediğini sorar (1982j). Hadiselerin bilimi etkileyip etkilemediğini sormakta ve hadiselerin, incelenen problemleri etkileyebildiğini, fakat problemlerle ilgili ulaşılan sonuçlar üzerine daha az etkisi olduğunu söylemektedir (1965b). Başarılı bilim adamının karakteristikleri hakkında sorular sormakta ve başarılı olanın, sadece özgünlüğe değil aynı zamanda iddiaları tekrarlamada ve abartmadaki ısrar (conviction) ve enerjiye de sahip olduğu sonucuna ulaşır (1965: 5-6).

Stigler'in bilim iktisadına olan katkılarını sıralamak, zaman alsa da, konuyla ilgili tezler, hipotezler ve empirik deliller için onun yazılarını seçip ayıklamak gibi açık bir görev konumundadır. Ancak bu vazife görüldüğünden daha zordur, çünkü Stigler önemli meseleler hakkında sık sık tutarsız iddialarda bulunmaktadır. Bu kısmen, uzun ve üretken bir hayat boyunca, onun bazen bir

5 Stigler, zamanının bir bölümünü daha geleneksel iktisadî düşünce tarihi konularına da harcamıştır; Büyük İktisatçıların gerçekten ne demek istediklerini yorumlamayla ve genellikle başka birine atfedilen bir gerçeğin keşfinde gizli selefleri bulmayla da uğraşmıştır.

şey öğrenmiş olmasından ve bir şey öğrenmenin ara sıra insanın düşüncesinin değişmesini gerektirmesinden dolayıdır. Tutarsızlıklar kısmen de onun, iktisatçıların, argümanları hem bir taraftan hem de daha sonra diğer taraftan görmeye yönelik açık eğilimlerini paylaşmasından dolayı olabilir. Nihâî olarak, tutarsızlıklarının bir bölümü de onun ara sıra şeytanın avukatı olarak –şaka olsun diye ve mahmur bir kayıtsızlığa karşı atılan bir tokat olarak– yazdığı yazılardan dolayı olabilir. Stigler’in Viner⁶ için söylediği şey kendisi hakkında da söylenebilir:

Vinerci yaramazlığı gidermek gerçekten de o kadar kolay değildir, fakat bir kimse bunun esasında entelektüel kayıtsızlıkla başa çıkmaya yönelik ciddi bir teşebbüs olduğunu idrak ettiği zaman, en azından bu yaramazlığın yolundan uzak durmayı deneyebilir (1963: 23–25).

Stigler, birkaç önemli meselede onu bir konuma yerleştirmekte zorluk çekmemizden muhtemelen çok rahatsız olmayacaktır. Kendisi, akıl hocası Frank Knight’la⁷ olan ilişkisini anlatırken, Knight’ın arkadaşlarına ve öğrencilerine kalan mirasının, spesifik önermeler ve hatta metotlardan ziyade temel entelektüel değerlerden biri olduğunu öne sürer (1986: 95–98 & 110). (Örneğin, Knight, Stigler’in şampiyonluğunu yaptığı istatistikî teknikler hakkında bir hayli şüpheliydi). Stigler bize “... eğer biz öğrencilerimizi gerçekten sadık talebeler olacak şekilde eğitebilseydik, bilimsel ilerleme beklentisi solgun olurdu” demektedir (1986: 110).

Bilim Adamlarının Amaçları ve Bilimsel Kurumların Etkinliği Hakkında Stigler

Bilim iktisadının önemli bir meselesi bilim adamlarının neyin peşinde oldukları sorusudur. Stigler’in resmî pozisyonu, Becker’la birlikte kaleme aldığı “De Gustibus Non Est Disputandum” (Zevkler Tartışılmaz) isimli tartışmalı yazısından anlaşıldığı üzere, herkesin aynı fayda fonksiyonuna sahip olduğu yönündedir, ki bu bilim adamlarını da kapsar. Tartışmalı önerme tüm insan değerlerinin evrensel olduğudur.

6 Jacob Viner, Frank Knight’la birlikte, Şikago Üniversitesi’nin önde gelen öğretim üyelerinden biri iken, Stigler ve onun sınıf arkadaşı Milton Friedman lisansüstü öğrencileri idiler. Belki de o, iktisadî düşünce tarihinde en çok uzun-dönem ve kısa-dönem ortalama maliyet eğrileri arasındaki ilişkiyi tartışan yazısıyla tanınmaktadır. Frank Knight sık sık Stigler’in birinci “akıl hocası” olarak görülmesine rağmen, Gary Becker (1993: 761) “Viner, mikroiktisat teorisinin empirik uygunluğuna ve bir teoriyi tarihsel ve diğer empirik kanıtlarla test etme gereği üzerine vurgu yapmak yoluyla, daha büyük bir uzun dönem etkiye sahip olmuş olabilir” demektedir.

7 Knight’ın, daha sonra *Risk, Uncertainty, and Profit* (Risk, Belirsizlik ve Kâr – 1921) başlığıyla yayımlanan doktora tezine, sonuçlara ait olasılıkların bilinin olduğu “risk” ile bu tür olasılıkların bilinemez olduğu “belirsizlik” arasında yaptığı ayırım nedeniyle hâlen gönderme yapılmaktadır. Daha geniş olarak, bu çalışmaya girişimcilik ve rekabet tartışmasından dolayı başvurulmaktadır. Cüzide bir öğrenci grubu Knight’ın zor, ancak teşvik edici ve ilham verici bir öğretmen olduğunu keşfetmişlerdir. Onlar Knight’ı, belirli bir ekonomik doktrin konusunda, onun entelektüel sorgulamaya olan bağlılığından daha az hatırlamaktadırlar. Stigler, Knight’ın rehberliği altında tezini tamamlayan sadece birkaç öğrenciden biriydi.

Fakat Stigler, başka yerde, Knight'a yaptığı övgüde görüldüğü gibi, bilim adamları ya da en azından **bazı** bilim adamları farklıymış gibi yazar. Knight'a olan övgü, Knight'ta, Stigler'in en takdire şayan ve en imrenmeye değer bulunduğu şeyi açıklar:

Onun etkisinin büyük bir kaynağı kendisini bilginin peşinden koşmaya adanmasındaki saflıktı. Frank Knight, emsalini hiç görmediğim bir ölçüde, hakikate samimî bir bağlılık duygusunu yansıtmıştır. Bu haşin hanıma hizmet tehlikeli ya da zahmetli olduğu zaman bile, hizmet edilmelidir. Hiçbir otorite meydan okunamayacak kadar aziz değildir. Knight, Cebrail'e onun Horn'unun ayarlanmaya ihtiyaç duyup duymadığını söylemeye tereddüt etmeyecektir. Hiçbir çağdaş tutku eleştirel inceleme ve genellikle de kusurların açığa vuruluşundan kaçınılabilecek kadar güçlü değildir. Yanlış fikirler üzerinde ısrarcı olan saygı değer bir meslektaşla bile tartışılması gerekir. Menfaat (expediency) uzlaşmaları açıkçası bu bilim adamlarının dünyasına yabancıydı: Böylece, onun mensubu olduğu siyasî partiyi sormak saçma sapan bir soru olacaktır, çünkü partilerin hiçbiri onun bu tutumundan bir zerreye bile sahip değildir (1973a: 518–19).

Stigler'in Knight'ın sahip olduğu kadar beliğ bir öğrencisi olsaydı, Stigler hakkında, Stigler'in Knight hakkında söylediklerinin çoğunu o da söylerdi.

Stigler'in kendi kariyeri boyunca, hakkında farklı görüşler beyan ettiği diğer bir mesele, iktisatçıların, siyasî pozisyonları ve kurumsal reformları ne ölçüde savunması gerektiğiyle alakalıdır. Yine Knight'a özenerek, çoğu zaman, bilim adamlarının pratik işlerden ayrılmasını savundu (bkz. Friedman, 1993). “Do Economists Matter?”da (İktisatçıların Önemi Var mıdır?) iktisadın hükümet politikası üzerine bir etkiye sahip olmadığını bile öne sürmüştür (1982b). Fakat bu, kendisini, yanlış yola sapmış olarak gördüğü politikalar hakkında yorum yapmaktan alıkoymamıştır. Meşhur bir örnek, II. Dünya Savaşı sonrasında ABD’de kira kontrollerine itiraz eden, Milton Friedman’la birlikte çıkardığı broşürdür (Friedman ve Stigler, 1946). İyi bilinen başka bir örnek, onun kariyerinin hem erken hem de geç dönemlerinde asgarî ücretlere⁸ karşı çıkmasıdır (1946; Raisian ve Stigler, 1988).

Bilimle daha spesifik biçimde ilgili olarak, Stigler, bilimsel kurumların (özellikle ABD’de) rekabetçi olduğuna ve rekabetin en iyi teorileri ve en iyi bilim adamlarını, yine özellikle ABD’de, belirleyebildiğine inanmıştır (1988b: 85–86). *Memoirs*’inde Şikago sosyoloğu Joseph Ben-David’in çalışmasına genel referansla onun bilimin rekabetçiliğine önemli bir delil sağladığını ifade eder, ve daha eski çalışması olan “Ekonomi Biliminin Faydalı Bir Geçmiş Var mıdır?”da (1982c: 117), Ben-David’in Amerikan medikal araştırması incelemesine (1960) özel bir atıf yapar. Orada Stigler bir dipnotta şu alıntıyı ya-

8 ABD’de asgarî ücret kanunları kanun kapsamındaki çalışanlara hükümetçe belirlenen minimumdan daha az ödeme yapılmamasını emretmektedir. ABD’de federal olarak emredilen ilk asgarî ücret 24 Ocak 1938’de yürürlüğe girdi (History: 2004). İktisatçılar asgarî ücretlere, bu politikanın özellikle yoksullar arasında işsizliği artırdığı gerekçesiyle, sık sık karşı çıkmıştır.

par: “Neticeyi kanıttan daha uygun buluyorum –medikal keşiflerin sayısındaki uluslararası farklılıklar (Ben-David’in temel bağımlı değişkeni) belki de tıbbî ve onunla ilgili eğitim derecelerine sahip olanların sayısıyla daha iyi açıklanabilir.” Dolayısıyla, Stigler’in belki de bilimsel kurumların etkinliğine olan inancı, bu kadar çok değer verdiği sistematik kanıt türünden daha çok, neden-sonuç empirizm üzerine dayalıydı.

Akademideki elitlerin kendi statülerini liyakatin önemli olduğu rekabetçi bir süreç yoluyla kazandıklarına inanmaktaydı:

Önemli okulların mezunlarının ulaştığı başarının sadece aynı okul mezunlarının birbirini kollamaları sayesinde olduğunu düşünmüyorum. Göze çarpan çalışmalar yapmış bir kimsenin, başka çok az özelliği olsa bile... güçlü talebi vardır (1988b: 36).

Kendisi açıkça çelişkili delillerle ilgilenmekte zekiydi. İktisadî düşünce tarihçileri, keşifte bulunduğu için itibar verilenlerden önce “olayı doğru anlayan” çok sayıda iktisatçıyı tanımlayabilir. Bizzat Stigler, Merton’un çarpanlarıyla ilgili yazısında, iktisatta orijinal kâşiflerin çağdaş iktisatçılar tarafından tanınmadığı yedi keşif örneği vermektedir. Bu vakalar ve özelde de Gossen’in marjinal fayda teorisi tahminiyle ilgili meşhur örneği hakkında yorum yaparak, Stigler şunları söyler:

Bir teorinin daha erken ve geçerli bir ifadesi sağır kulaklara ulaşırsa, ve daha sonraki bir yenden ifade bilim tarafından kabul edilirse, bu, bilimin fikirleri o anki durumuna uyduğu zaman kabul ettiğine kesinlikle delalet eder. Alman Tarihçisi İktisadî'nin zirvesinde yazan Gossen açıklaması kendi bilimsel çevresiyle uyumsuzdu. İrlanda’da Longfield ve Almanya’da von Thunen, ne Alman ne de İngiliz iktisat biliminin kendisine hazır olduğu, bir marjinal verimlilik teorisi ortaya koymuşlardı. Ve aynı şey Slutsky, Cournot ve diğer başarısız kâşifler için de geçerlidir (1982h: 102).

Stigler’in oğlu Stephen, bu gözlemi bir kanun seviyesine bile yükseltmiştir: Bilimde hiçbir kanuna onu keşfeden bilim adamının adının verilmiş olmadığını söylemiştir (1980, 1982). Böyle bir delil Stigler’in bilimde liyakatin ödüllendirildiği iddiasıyla tutarsız gözükmektedir. George Stigler’in cevabı, bilimsel erdeme layık olmak için, sadece gerçeği keşfetmek değil, fakat onu büyük bir enerjiyle abartmaya ve satmaya da gerek olduğudur. Eğer bir bilim adamı kendi katkısını “satmakta” başarısız olursa, o zaman bu, bilimsel kurumların kabahati değil, bilim adamlarının hatasıdır. Stigler’in elitlerin dâima (ahbap-çavuş bağlantılarının aksine) liyakati seçtikleri iddiasının kesinlikle dairesel olduğunu, çünkü (çok gerektiğinde) Stigler için **liyakatin** elitler tarafından kabul edilme olarak tarif edildiğini belirtmek gerekir. (Eğer siz elitleri ikna edemezseniz, bunun sebebi elitlerin bilimsel bir ilerlemeyi idrak edememesi ve ödüllendirmemesi değil, sizin enerjinizin ya da satıcılığınızın yetersizliğidir).

İyi bilinmektedir ki (ya da en azından yaygın olarak kabul edilmektedir ki), seçkin bilim adamları, daha az tanınan bilim adamlarının eserinden daha düşük nitelikte çalışmalar yayınlamakta başarılı olacaklardır.⁹ Merton buna ve onunla ilgili olguya Matthew Etkisi demektedir (1973a). Bu, bilimsel kurumların bir başarısızlığı gibi gözükecektir. Fakat ben zamanında Stigler'in, dergi editörlerinin, büyük bir zihnin hatalarının bile okumaya ve anlamaya değer olması ve bunların büyük bir zihnin nasıl düşündüğüne dâir kanıt sağlaması nedeniyle, optimal olarak davrandıklarını söylediğini işitmişim.

Stigler çoğu akademik kurumun hizipçiliğini itiraf eder. O Babbage'den harika bir parça aktarır ki, onun sonucu liyakat sahibi her kimsenin Royal Society'da üyelik için "gruptan uzaklaştırılmada (black-balled) güzel bir şans" sahip olduğu yönündedir. Stigler'in bu parçaya cevabı şu şekildedir:

Babbage'nin konuya olan ana (orijinal olmayan) katkısından anladığım üzere, iddia edilen şey görmüş geçirmiş organların her birinin kendi varlığını sürdürebilen bir hizip tarafından çalıştırıldığıdır. Bunun böyle olduğuna ve kendilerinin varlığını sürdürmesi için gerekli olduğuna inanıyorum. Özel mülkiyet sadece kumu altına döndürmez, fakat aynı zamanda komite toplantılarını ve dergi yayıncılığını kariyere de çevirir. Babbage'nin bu vaziyet-i hâlden duyduğu şiddetli memnuniyetsizlik Ambrose Bierce'nin görev başındaki kişi (incumbent) sözcüğünün tanımını anımsatmaktadır: Dışarda görev bekleyenlere (outcumbent) karşı en canlı çıkara sahip olan bir şahıs" (1988b: 118).

Bu "görev bekleyenler" için, kıskançlığın kendi varlığını sürdüren grupları eleştirmenin tek motivasyonu olduğunu ima eden, nihaî cümlelerin oldukça kendini beğenmiş bir anlamı vardır. Ve "özel mülkiyet" tümcesi ne manaya gelir? Görev başındakiler profesyonel örgütlerde ve dergilerdeki mülkiyet haklarını elde mi tutarlar? Ve girişin, görevdekilerin kitlesel hükümet sübvansiyonuyla sınırlandırıldığı akademik kurumlarda, görevdekilerin kurumlarındaki mülkiyet hakları ille de akademik kumu altına mı çevirir (en azından altın kişisel olarak görev süresi ve maaş artışları elde etmekten ziyâde, sosyal olarak doğrunun yüceltilmesi açısından ölçülürse)?

Stigler iddia eder ki, bilim adamlarının yeni teorileri eski teorilerden çok daha fazla dikkatle tetkik etmelerinin nedeni, eski teorilerin uzun ömürlülüğünün, şayet bu eski teoriler kolayca çürütülebilmiş olsalardı, birisinin onları çürütmekten çok büyük ekonomik kazanç elde edebileceğini ima etmesidir. Fakat başka bir yerde, Stigler, uzun zaman dönemleri boyunca meslek erbabının bile yanlış olan biçimlendirilmiş gerçeklere inanmakta ısrarcı olduklarını belirtir. Bazen bu, sözde bir gerçeğin, tanınmış ve açık konuşan bir iktisatçı

9 Ben Şikago'da bir lisansüstü öğrencisi iken, ortalıkta Amerikan *Economic Review*'ün o zamanki editörü George Borts'un, bir zamanlar Harry Johnson'a, kendi elinden geçen büyük araştırmaların miktarına şaşırıldığıyla övündüğü yönünde bir söylenti dolaşmaktaydı. Johnson'ın meşhur cevabı, eğer öyleyse, belki de Borts'un onlardan bazılarını ara sıra yayınlaması gerektiği yönündeydi.

tarafından kesin biçimde aksinin kanıtlandığı durumlarda (dirseklile talep eğrisi durumunda olduğu gibi) bile vuku bulmuştur.¹⁰ O sıralarda kurumlar optimal çalışıyorlar mıydı? Firmalar durumunda, rekabetin temelini oluşturan hayatta kalma ilkesi buraya da uygun düşmekte miydi? (Ya da Adam Smith ve diğerleri tarafından inanıldığı gibi, akademik fon sağlamanın sonuçlardan ayrılması önemli bir gevşeklik meydana getirir mi?).

Ve Stigler'in ekonominin aşırı matematikleştirilmesini nükteli ve genellikle de kibarca¹¹ eleştirmesi bilimsel kurumların rekabetçi, etkin ve optimal olduğu şeklindeki görüşüyle uyumlu mudur? Benim en sevdiğim pasajlarından birinde Stigler şöyle yakınır:

...profesyonel iktisat daha karmaşık hâle geldikçe ve onun uygulayıcıları, anlaşılması zor aygıtları giderek daha fazla kullandıkça, iktisatçıların öteki entelektüellerle iletişim kurma kabiliyetinde gerileme olmuş gibi gözükmetedir. Bir yüzyıl kadar önce iktisat üzerine bir inceleme "Ekonomi hayatın sıradan işi içinde insanoğlunun incelenmesidir" gibi bir cümleyle başlamıştır. Bugün ise başlangıç ekseriyetle şöyle olmaktadır: "Bu kaçınılmaz uzun inceleme, fayda fonksiyonunun ikinci türevlerinin sonsuz sayıda fasilalara (discontinuities) sahip olduğu bir ekonominin tetkikine tahsis edilmektedir. Problemi yönetilebilir tutmak için, her bir bireyin sadece iki malı tükettiğini ve Robertsoncu bir haftadan sonra öldüğünü varsayıyorum. Topoloji gibi, sadece en temel matematiksel araçlar sürekli olarak kullanılacaktır" (1984: 153).

Tabii Stigler'in kurumsal reforma yönelik isteksizliğine karşı-örnekler de vardır: Mesela, o, raporların teslim hızına dayalı bir hâkem raporları ödeme sistemi başlatarak, *Journal of Political Economy*'nin yönetiminde mütevazı bir reform gerçekleştirmiştir.¹² (Müşevviklerle ilgili daha derin bir analiz, üreti-

10 Berle ve Means'in (1983) iddiaları üzerine Friedland'la yazdığı çalışmasında, yazarlar birçok yönden dirseklile talep eğrisi durumu için tamamlayıcı olan başka bir örnek sağlamaktadır. Bir empirik analiz güç gösterisinde, Stigler ve Friedland, sadece Berle ve Means'in zamanında kolayca elde edilebilir olan verileri kullanarak, Berle ve Means'in çok hissedarı olan şirketlerin kârı maksimize etmedikleri şeklindeki merkezî mesajı için çok az delil olduğunu ortaya koymuşlardır. O andaki iktisatçıların fiili tepkisine bakıldığında, Stigler ve Friedland en iyi ihtimalle kayıtsızlık, en kötü ihtimalle ise yorum yapmayan bir kabul bulmuşlardır. Stigler, diğer iktisatçıları empirik delillerin yeteri kadar etkisi altında kalmamakla suçlamasına rağmen, kendisinin, önemli meseleler hakkında bazen empirik deliller dışındaki faktörlerin tesirinde kaldığını kabul etmiştir. Mesela, Stigler *Fortune*'daki (1952) "Büyük İşletmelere Karşı Argüman"ında (The Case Against Big Business) büyük işletmelere karşı, onların genellikle rekabetçi olmadığı zemininde aktivist bir antitröst politikayı savunmaktadır. Daha sonraki kariyerinde, kendisi çok farklı bir pozisyon benimsemiştir. Bu değişime (Şikago'daki yıllarımda bir mastır öğrencisi arkadaşım tarafından iddia edildiğini duyduğum gibi) münhasıran empirik delile mi dayılıydı? Stigler *Memoirs*'inde (1988: 100-103), (McGee'nin Standard Oil hakkındaki 1958 yılı vaka incelemesi gibi) empirik delillere ilâveten, Schumpeter'in *Kapitalizm, Sosyalizm ve Demokrasi*'sindeki (1942) argümanlar, Aaron Director'la konuşmalar, ve iktisat teorisi gibi diğer faktörlerin de tesirinde kaldığını anlatmaktadır.

11 "Eğer benim bir önyargım varsa, bu, iktisatta orijinaliğin değerini hep birlikte mübalağa ettiğimizdir -ki biz başkalarının belirli bir biçimde orijinal olmasa bile güzel çalışmalarını unutturken, saçma teorilerin yazarlarına ölümsüzlük vermekle haksızlık yapıyoruz. Fakat bu konuda bir şeyler yapmayı önermiyorum" (1965c: 15). Frank Knight'la ilgili olarak Stigler şunları söyledi: "Alet edevatın zeki ve ince düşünceler için güçlü bir cazibeye sahip olmasına rağmen, onun çalışmasında alet edevat unsuru yoktu" (1973: 519).

12 *Journal of Political Economy* (JPE)'nin yönetici editörü Vicky Longawa, bu uygulamanın, kendisinin 1979'da JPE'de çalışmaya başlamasından bir süre sonra başladığını hatırlar (Longawa, 2003). Kendisi ayrıca uygulamanın hâkemlere, rapor eğer bir ay içinde geri dönerse 75 dolar, bir ay ile üç ay arasında dönerse 40 dolar ödenmesi, bu zamandan sonra dönerse bir bedel ödenmemesi şeklinde devam ettiğini belirtir. Becker (2004) Stigler'in, son teslim tarihinden hemen önce gelen çok sayıda hâkem raporunun kanıtlandığı gibi, bu müşevviklerin bir etkiye sahip olduğuna inandığını

min bir boyutunu (hızı) ödüllendirmenin fakat diğer yönünü (kaliteyi) ihmâl etmenin, ödüllendirilmemiş boyuta oranla ödüllendirilmiş boyutta aşırı üretime yol açmasını açığa çıkarabilir).

Stigler, kendisi bizzat bu amaç için kullanmamış olsa bile, kurumsal reform için faydalanılabilen araçlar da sağlamıştır. Mesela, firmalar için, ölçek ekonomilerini (ve dolayısıyla optimal büyüklüğü) tahmin etmede zeki bir yöntem geliştirmiştir (Örneğin, 1958). Müstakbel araştırmalar için potansiyel olarak verimli bir istikamet, bu tekniği departmanların optimal büyüklüğü hakkındaki soruya uygulamak olacaktır. Bu meseleyle ilgili tartışma, özellikle Büyük Britanya'da canlıydı, ki burada, geçmişte önemli ölçek ekonomilerinin işletilemediği temelinde, departmanları birleştirmeye yönelik bir hareket vardı (Örneğin bkz. Dickson, 1989). Departmanların birleştirilmesi, belki de küçük departmanların üretken olduğu argümanlarının inandırıcılığından dolayı vuku bulmadı.¹³ Nasıl ki Stigler zamanla hayatta kalan (ve bu nedenle aynı derecede etkin kabul edilen) bir firma ölçekleri dizisi bulmuş ise, aynı şekilde etkin olan bir akademik daire ölçekleri aralığı da olabilir.

Stigler'in özel toplulukların ekonomi bilimi üzerindeki etkilerine dâir kısa ve öğretici incelemesi de (1967) kurumsal reforma uygulanabilir. İtiraf edildiği gibi "izlenimci" olan incelemede, Stigler büyük kurumların, matematiksel-olmayan araştırmacı yenilikçilerin incelemelerini geliştirdiği sonucuna ulaşır. Eğer böyle bir sonuç Stigler'in savunduğu sistematik türde araştırmalar tarafından doğrulansaydı, o zaman Stigler'in incelemesi, özel kurumların bilime olan harcamalarının daha etkin yapılmasını dışlayabilen, hükümetin bilime yönelik harcamalarını azaltmaya dönük bir iddia için kısmî bir ilham olarak hizmet edebilirdi.

İstatistikî İncelemeler

Stigler'in bilim iktisadıyla ilgili sistematik istatistikî incelemeleri, onun Blank'la birlikte *The Demand and Supply of Scientific Personnel* (Bilimsel Per-

hatırlatır. Becker, Stigler'in kendisinin "bu miktarlar büyük bir etki beklemek için çok küçüktü" şeklindeki görüşünü paylaştığına inanır. Becker "Fakat ben Stigler'in, bu uygulamanın, ilgiyi insanların sahip olduğu başka dergilerdeki yazılardan ziyade *JPE* makalelerine hâkemlik yapmaya kaydıracağını iddia ettiğini de hatırlar gibiyim" demiştir. Hamermesh, 1994 itibarıyla, benzer müşevviklerin sadece "az miktarda iktisat dergisi" tarafından sunulduğunu belirtmektedir. Dört genel iktisat dergisinden ve üç uzman dergiden oluşan anonim bir örnekte, yedi dergiden sadece biri hızlı hâkemlik için parasal müşevvik sağlamıştır. Hamermesh kendi empirik analizinde bu müşevviklerin hâkemliğin hızı üzerinde mütevazî bir etki yaptığını bulmuştur.

13 Southwood Raporu konsolidasyonun lehindedir. Tartışmaya iştirak edenlerden birkaçına (Southwood dâhil) geçmişle ilgili yorumlar talep eden e-posta gönderdim. Sadece Bryan Clarke bana somut bir cevap verdi. Clarke (Clarke 2003) Southwood raporuna (Southwood v.d., 1989) yönelik bir çürütmeyi (Clarke, Fincham ve Cove 1989) ortaklaşa yazdığını, ve Southwood Raporu'nun bundan sonra rafa kaldırıldığını bildirmektedir. Bu çürütmesinde vurguladığı şudur: "...eğer Southwood'un tavsiyeleri kabul edilseydi, bu, Britanya'da (o zamanlar Cambridge, Leeds, Leicester ve Nottingham'daki) en iyi Genetik Birimlerinin bitmesi anlamına gelirdi" (Clarke, 2003).

sonel Talebi ve Arzı) hakkında kaleme aldığı Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosu (NBER) monografisi ile iktisatçıların pratiklerine ve gelişmeye yönelik en iyi bilinen istatistikî uygulamaları (hem kendi çapında hem de Claire Friedland'la birlikte yaptığı çalışmalarda) içerir.

1957'deki NBER monografisinde, Blank ve Stigler veri zengini incelemelerinin politika sonucunu aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir:

Geniş manada denilebilir ki, yüksek öğrenim kurumlarında ciddi bir fakülte arzı problemi olmaz. Zira hayli artan bir talebin varlığı (yani, çok artmış bir öğrenci kitlesi) oldukça artmış bir eğitilmiş bireyler arzını beraberinde getirir. Gerçekten de, hızla artan hayli eğitilmiş bir nüfus kitlesine uygun istihdam sağlamak problemiyle, onları yetiştirecek öğretmenleri bulmaktan çok daha fazla ilgilenilmiştir (1957: 102).

Memoirs'inde Stigler, ilk NBER çalışması için "heyecan verici değildi" şeklinde konuşmuştur (1988b: 71). (Onun gösterişsiz değerlendirmesinin bu araştırmaya sarf ettiği emeğe ya da emeğin ürününe işaret edip etmediği açık değildir).

Stigler'in "Statistical Studies in the History of Economic Thought" (İktisadî Düşünce Tarihinde İstatistikî Çalışmalar, 1965d) adlı eseri, bilimsel kurumların sistematik istatistikî analizinde öncülük yapan incelemelerden biriydi. Onun çalışması, iktisat disiplininde profesyonel iktisatçıların amatör iktisatçıların yerini alması hâlinde bu disiplinin nasıl değiştiği dâhil, bazı sorunlara işaret etmiştir. İddia etti ki, ekonomi bilimi yarı zamanlı çalışan beyefendi bilim adamları tarafından yapıldığı zaman, bu çalışma ekseriyetle uygulamalı ve politika eğilimli olmaktadır. İktisat, verilen kürsüleri elinde tutan profesyonel akademisyenler tarafından yapıla geldikçe, dış dünyanın politika taleplerine daha az, dâhili teorik bulmacalara ise daha çok duyarlı hâle gelmiştir.

Claire Friedlan'la ilk alıntı yazısı olan "The Citation Practices of Doctorates in Economics"inde (İktisatta Doktora Alıntı Uygulamaları, 1982a), yazarlar iktisatta ayrı düşünce okulları için delil olup olmadığını incelemek amacıyla alıntılarını kullanmışlardır. Ulaştıkları sonuç şudur: "Doktoraların kendi fakültelerini alıntılama merakından başka,... okullar arasında alıntılama uygulamalarında sistematik farklılıklar bulmak zordur" (1982a: 207). Bu makale, yapılan alıntılarının sayısı ile basılan makalelerin miktarı arasında pozitif ve önemli ilişki gibi, başka bir ilgi çekici ve faydalı bulgu da içermektedir.

Friedlan'la ikinci alıntı yazısı olan "The Pattern of Citation Practices in Economics" (İktisatta Alıntılama Uygulamalarının Kalıbı, 1982b) daha seçici bir sorunlar dizisine değinir. Onlar alıntılarını makalelerin sayısına göre tekrar regrese etmişlerdir, fakat bu kez tahmin edilen katsayılar önemsiz çıkmıştır. Düşük R-kareden dolayı, onlar, yapılan alıntı sayılarının belirlenmesinde, ya-

yınların kalitesinin yayın miktarından çok daha büyük bir rol oynadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Stigler (1982g) ayrıca alıntı analizini kullanarak, kendisinin dirsekli oligopol talep eğrisini çürütmesinin (1947), bu eğrinin daha sonraki kullanımını azaltıp azaltmadığını görmeye çalışmıştır (azaltmadığını buldu). Başka bir bulgu, çoğu iktisat makalesinin yeni bilgiye aslî bir katkı yapmadığı yönündedir. O, bu makalelere yol açan araştırmanın farklı bir amacı olduğunu vurgular: Araştırmacıyı bu alanla ilgili en son yöntemler ve aslî gelişmeler konusunda güncel tutmak suretiyle daha iyi bir öğretmen hâline getirmek.

Stigler'in Hayat Boyu Çalışmasında Bilim İktisadının Yeri

Stigler ve Friedland'ın öncü alıntı incelemelerinin teşvikiyle, Tablo 1'de Stigler'in 1955'ten sonra yayımlanmış yirmi en çok alıntılanmış makalesini takdim ediyorum. Alıntı sayılarının kaynağı Bilimsel Bilgi Enstitüsü (Istitute of Scientific Information – ISI) tarafından basılan *Web of Science* kaynağında verilmiş toplam alıntılanma sayılarıdır. *Web of Science*'ın kapsadığı yayımlar, ISI'nin *Social Sciences Citation Index*'inin matbu ciltlerinden birkaç yıl öncesine, 1956'ya kadar geriye uzanır. *Web of Science*'da sunulan alıntılanma sayılarına dâir sınırlamalar Diamond'da tartışılmaktadır (2004).

Stigler'in en çok alıntılanan yazısı (1971) hükümetin sanayiye düzenlenmesini –ki bu, bazen regüle edilen endüstriye faydalı olur– analiz etmede ilklerden biriydi. Aslında, o düzenleyici kurumların “zaptedilme teorisi” denile gelen şey için anahtar bir katkıdır. Bu yazı kesinlikle Stigler'in en önemli çalışmalarından birisidir. Regülasyon iktisadının bir kurucusu olma yanında, bilgi ekonomisinin de kurucusu olarak Stigler'in rolü, Nobel Vakfı'nın kendisine verilen Nobel Ödülü nedeniyle yayımlandığı basın bildirisi tarafından vurgulanmıştır.

İkinci konumdaki makale (1961) Stigler'in kendi Nobel Ödülü konuşmasında çokça vurguladığı katkıyı içermektedir (1983): Bilgi ekonomisi alanını kurmak. Stigler'den önce, bilginin tam ve bedava olduğunu düşünmek yaygındı. Stigler bilginin kıt, pahalı ve eksik olduğuna, fakat buna rağmen, araştırmaya optimal yatırımın yapılması yoluyla, tam rekabetin sonuçlarına yakın bir şeyin vuku bulacağına işaret etmiştir.

Üçüncü sırada bulunan ve Gary Becker'la birlikte yazılan “De Gustibus Non Est Disputandum” (Zevkler Tartışılmaz, 1977), sadece çift anlamlı (entendre) Latince bir başlığa sahip değil, fakat aynı zamanda iktisadın bütün insan davranışını açıklayabileceği tartışmalı iddiasında bulunma riskine gi-

ren cesur bir yazıydı. Bu çalışma kendi tezini iki versiyon içinde öne sürmekteydi. Güçlü versiyon, nihayetinde, tüm davranışların gerçekten ekonomik terimlerle açıklanabilir olduğunu ileri sürer. Zayıf versiyon ise iktisatçılar için, bütün insan davranışları gerçekten ekonomik terimlerle açıklanabilir miş gibi hareket etmenin inatçı ve verimli bir metodolojik varsayım olduğu iddiasındadır. Bu yazı Stigler'in entelektüel kayıtsızlığa yönelik meydan okumalarından bir diğeridir; Ve yeterince iktisatçı ve felsefeci bu meydan okumayı, makaleyi hayli alıntılanmış hâle getirmek üzere, ele almaktadır.

Dördüncü sıradaki "A Theory of Oligopoly"de (Bir Oligopol Teorisi, 1964), Stigler bazı oligopolcü sanayilerin danışıklı fiyatlamada diğerlerinden daha başarılı olmasının sebebini açıklar: Başarılı olanların danışıklı fiyatlamayı denetlemede daha düşük bilgi maliyetleri vardır.

Stigler'in, Gary Becker'in ilk yazar olduğu beşinci sıradaki yazısı "Law Enforcement, Malfeasance, and Compensation of Enforcers"tır (Kanun Yaptırımı, Görevi Suiistimal, ve Uygulayıcıların Tazmini, 1974). Yazarlar bir uygulayıcının rüşvet almasının (yani, "görevi suiistimalinin"), uygulayıcının maaşı ne kadar yüksek ise ve onun yakalanma ihtimali ne kadar fazla ise, o kadar az muhtemel olduğunu iddia etmektedirler. Bu analizin bir anlamı, uygulayıcının rüşvet kabulü ya da reddi hakkında iyi bilgi elde etmek daha pahalı ise, uygulayıcının maaşının da daha yüksek olması gerektiği şeklindedir.

Sıralamada altıncı olan "Information in the Labor Market" (Emek Piyasasında Bilgi, 1962), Stigler'in ikinci sıradaki "The Economics of Information" (Bilgi Ekonomisi, 1961) yazısı için bir detaylandırma ve tamamlayıcı parçadır. Emek piyasası yazısı emek piyasasında daha düşük bilgi maliyetlerinin çalışanlarla işlerin daha etkin bir şekilde eşleşmesiyle, ve böylelikle daha üretken bir ekonomiyle nasıl sonuçlandığını tartışmaktadır.

Stigler'in (1970) suç ekonomisine ilk katkısı onun yedinci sıradaki "The Optimum Enforcement of Laws"dır (Kanunların Optimum Uygulanması). Stigler marjinal cezaların, kötü insanları daha şiddetli suçlardan caydırmak amacıyla, suçun ağırlığına (maliyetlerine) göre artması yönünde anlamlı bir tavsiyede bulunur. Görünüşte açık olmasına rağmen, Stigler ekonomik cezalar arenasında, kendi tavsiyesinin uygulanmadığı delilini dâhil eder.

Sekizinci sıradaki yazı kısadır, fakat şaşırtıcı bir empirik sonucu içermektedir. "General Economic Conditions and National Elections" (Genel Ekonomik Koşullar ve Ulusal Seçimler, 1973b) millî gelir genel seviyesindeki değişimin, hâkim partinin başkanlık seçimlerinde kazanacağı oy oranının istatistiksel olarak anlamlı bir tahminicisi olmadığına delil sağlamaktadır.

Stigler'in dokuzuncu sıradaki çalışması Claire Friedland'la ortak yazar olduğu "What Can Regulators Regulate? The Case of Electricity"dir (Düzenleyiciler Neyi Düzenleyebilirler? Elektrik Örneği, 1962). Bu, Stigler'in (1971) en fazla alıntılanan yazısı olan "The Theory of Economic Regulation"ndeki (İktisadî Regülasyon Teorisi) teorik tartışmaya tartışmalı şekilde yol açan ilk empirik çalışmasıydı.¹⁴ Elektrik yazısında yazarlar, bazı eyaletlerin elektrik sanayini düzenlediği bazılarının ise düzenlemediği erken bir zaman dönemi esnasında elektrik fiyatlarıyla ilgili verileri kullanmışlardır. Yazarlar bağımlı değişken olarak elektrik fiyatıyla ve bağımsız değişkenlerden biri olarak, eğer eyalet endüstriyi düzenlerse bire eşit bir yapay değişkeni kullanarak, bir regresyon tahmini yapmışlardır. Güçlü beklenti regülasyonun fiyatları daha düşüreceğiydi, fakat regresyon regülasyon ile fiyat arasında hiçbir bağlantı göstermedi. Makalenin yayımlanmasından sonra, Stigler sonuçları regülasyonun "zaptedilme teorisi"nin delili olarak yeniden yorumlayacaktı.

Stigler'in (1958) "The Economies of Scale" (Ölçek Ekonomileri) hakkında olan onuncu sıradaki yazısı, bir endüstride optimal firma ölçeğini öğrenmek için "hayatı idameci" tekniğini takdim etti. Stigler empirik olarak geniş bir ölçekler dizisine sahip firmaların önemli süreler boyunca hayatta kaldıklarını bulmuştur. Bu bulgu, Stigler'in, alışıl gelmiş uzun dönem ortalama maliyet eğrisini yeniden çizmesine yol açmıştır. Daha önce, bu eğri ortalama maliyetlerin minimumda olduğu bir miktarla (ölçekle) çizilirken, Stigler onu, ortalama maliyetlerin eşit minimal değerlerde olduğu bir miktarlar (ölçekler) aralığının varlığına göre yeniden çizmiştir. Bu aralıkta, ki bu büyük bir aralık olabilir, ölçeğe göre getiri sabittir.

On birinci sıradaki makale, standart optimizasyon yaklaşımına alternatif olarak Simon/Leibenstein yetinmelik (satisficing) ya da x-etkinliği savunmasına kısa bir metodolojik eleştiridir. "Efficiency of X-Efficiency"de (X-Etkinliğinin Etkinliği, 1976b) Stigler, tembelliğin etkisinin bazen, mesela ekseriyetle boş zaman ve sağlığı içeren çoklu sonuçların olduğunu hatırlatmak suretiyle, optimizasyon modellerine katılabileceğini iddia eder. Diğer durumlarda, firma davranışında x-etkinliğine atfedilen farklılıklar teknolojideki farklılıklar olarak daha iyi görülmektedir. Stigler, Leibenstein'in analizinin dikkatimizi standart mikroiktisat teorisinin fiilî bir noksanlığına çekebileceğini kabul eder: "Bir firmanın sahip olması gereken optimal teknolojik bilgi miktarının analizine iktisatçılar tarafından hiç dikkat sarf edilmemiştir" (s. 215).

On ikinci sıradaki "Free-Riders and Collective Action: An Appendix to Theories of Economic Regulation"da (Beleşçiler ve Kolektif Eylem: İktisadî

14 Peltzman (1993) bu yazıların önemli olduğunu savunur ve onların ilişkisini tartışır.

Regülasyon Teorilerine Bir Ek, 1974) Stigler beleşçiler probleminin yaygın biçimde düşünöldüğü kadar gönüllü sınaî ortak aktivitelere zararlı olamayabileceğini öne sürer. Firmaların bu ortak faaliyetlere iştirak etmede başarısız olmaları, ve özellikle de firmaların kendi üretim veya girdi veya istenilen araştırma gündemlerinde heterojen olmaları hâlinde, önemli maliyetlere katlanabileceklerini göstermektedir.

Stigler'in ABD Menkul Kıymetler ve Mübadele Komisyonu (Securities and Exchange Commission – SEC) düzenlemelerinin yatırımcılar üzerindeki etkilerini inceleyen empirik çalışması (1964), zaman, yöntem ve amaç bakımından, elektrik idarelerinin regülasyonu hakkındaki kısa süre önceki yazısından (1962) bazı yönleriyle bir tamamlayıcı parçasıdır. On üçüncü sıraya sahip “Public Regulation of the Securities Market” (Menkul Kıymet Piyasalarının Kamusal Regülasyonu) SEC düzenlemeleri öncesi yatırımcı-sonuçları ile SEC düzenlemeleri sonrası yatırımcı-sonuçları arasında çok küçük fark bulmak suretiyle bazı farklı empirik ölçüler kullanmıştır.

Robert Sherwin'le ortaklaşa yazılan “The Extent of the Market” (Piyasanın Genişliği, 1985), farklı bölgelerin aynı piyasanın bir parçası olup olmadığına hükmetmenin empirik bir yöntemi olarak, değişik bölgelerdeki fiyatların korelasyonunu ölçmeye teşebbüs eder. On dördüncü sıradaki bu makalede, yazarlar ABD'nin önemli şehirlerinde, ticarî mallar için 0,9 ve söz konusu şehirlerdeki iş sağlığı hemşireleri ücretleri için daha değişken ve genellikle daha düşük (0,3–0,9 aralığında) korelasyonlar bulmuştur.

“Perfect Competition, Historically Contemplated”in (Tarihsel Seyriyle Tam Rekabet, 1957) çoğu, rekabetin 1950'lerin ortaları boyunca ekonomide tanımlanan ve üzerinde tartışılan ana biçimlerinden bazılarının tarihsel bir anlamına ayrılmıştır. On altıncı sıradaki bu makalenin ikincil bir amacı, hem iktisat teorisinde hem de bir politika aracı olarak, rekabet kavramının faydalılığını ve sağlamlığını savunmaktır. Bununla birlikte, Stigler bu kavramın iktisat teorisinin ilerlemesiyle birlikte gelişmeyi sürdürmeye ihtiyacı olduğunu kabul etmektedir. Ona göre, özellikle, rekabet kavramının “statik ekonomiyle doğal akrabalığı (affinity)” rekabeti dinamik bir ekonomiye uygulamak için değişimi gerekecektir (s. 282). Bu tartışma Schumpeter'i akla getirmektedir, fakat Stigler onu zikretmemektedir.

Stigler'in on yedinci en çok alıntılanan yazısı sermaye piyasalarının aksak olduğu yönündeki yaygın iddiayı destekleyen empirik delil için ılımlı bir çağrıdır. “Imperfections in the Capital Market” (Sermaye Piyasalarında Aksaklıklar, 1967b) kanıtı olmadığı hâlde varsayılan aksaklıklardan çok sayıda örnekler verir. Stigler, sırf fâiz oranının yüksek olmasının sermaye piyasala-

rının aksak olduğu manasına gelmediğine işaret eder. Ve sırf bir borçlunun yükselen fâiz oranıyla borçlanmayı seçmemesi, fâiz oranının çok yüksek, ya da sermaye piyasasının aksak olduğunu kanıtlamaz. Aksaklık için, daha yüksek fâiz oranının ödünçle bağlantılı yüksek riskleri yansıtmadığının gösterilmesi gerekir. Bu çalışmanın ilgi çekici bir yönü örneklerde eleştirilen çoğu iktisatçının, genellikle Stigler'in piyasaya yönelik dostluğunu paylaşmasıdır (mesela, Friedman, Becker, Machlup ve T. W. Schultz).¹⁵

On sekizinci yerde biz Stigler'in aslında bilim iktisadı hakkındaki çalışmasının başlığı altına tam olarak giren ilk yazısını buluyoruz: "Citation Practices of Doctorates in Economics" (Ekonomi Doktoralarında Alıntılama Uygulamaları) isimli Stigler'in (1975) Friedland'la birlikte yazdığı ve yukarıda tartışılan çalışmasını.

"The Sizes of Legislatures" (Yasama Organlarının Ölçekleri, 1976a) Stigler'in on dokuzuncu sırada yer alan makalesidir. Kendisi burada devlet yasama organlarında senato ve yasama meclislerinin ölçeklerindeki farkları açıklama sürecini başlatmayı dener. Akla yatkın az sayıda açıklayıcı değişkeni inceler ve birkaç tanesinin bazen beklenen yönde önem arz ettiğini tespit eder.

Stigler'in en çok atıf yapılan yirmi çalışmasının sonunda "The Statistics of Monopoly and Merger" (Tekel ve Merger İstatistikleri) bulunmaktadır, ki bu, listede Stigler'in yazılarının en erkeni (1956) olma şerefine de sahiptir. Stigler, tekelin geleneksel olarak düşünüldüğünden daha az ciddi bir problem olduğu şeklinde revizyonist bir görüş ortaya koyan üç çalışmanın ayrıntılı kritiğini vermek suretiyle, tekelin önemli bir ekonomik problem olduğu yönündeki hâkim görüşü savunur. Daha sonraki yıllarda, Stigler kendi tekel görüşünü değiştirmiştir, ki bundan dolayı Schumpeter'in "aykırı düşüncesine" (1988b: 101) biraz, Aaron Director'un Standart Oil hakkındaki argümanlarına ve Director'un öğrencisi John McGee'nin dikkatli araştırmasında Director'un iddialarının doğrulanmasına daha fazla itibar gösterir.

Stigler'in en çok atıf yapılan yirmi çalışması içinde sadece birinin onun bilim iktisadına katkısının önemli bir bölümünü oluşturması dikkate değer olabilir. Hâlihazırda birisi, bilim üzerindeki bu çalışmanın onun meslektaşlarının çoğunda yeteri kadar itibar görmediğini düşünebilir. Diğer çok sayıda Nobel ödülü kazanan iktisatçı, doğrudan doğruya bilim iktisadı denilebilecek şey üzerine değilse bile, iktisadî düşünceler tarihi ve iktisadî yöntem üzerine yazılar kaleme almıştır. Onlardan bazıları, genellikle Churchill'e atfedilen, "tarih bana karşı nazik olacaktır, çünkü onu yazmaya niyetleniyorum" hissi tarafından motive edilmiş olabilir. Fakat kendisinin iktisadî düşünce tarihindeki bir

15 Burada Stigler, Friedman'ın Smith'i oynamasına karşılık olarak, Bentham'ı oynamaktadır. Bkz. Bentham.

konu üzerine doktora tezi yazmış olmasının kanıtlamış olduğu gibi, Stigler'in ilgisi bundan daha uzun ve daha derindi. Zannediyorum ki, başka bir farklılık, Stigler'in iktisadî düşünce tarihindeki çalışmasının, iktisadî düşünce tarihinde uzman olanlar tarafından, diğer çoğu Nobel Ödülü sahibinin yazdığı daha nedensel tarihe göre, çok daha ciddi bir şekilde ele alınmakta oluşudur.

Stigler'in Talebeleri

Stigler *Memoris*'inde şunu der: "Birinin bir alanı etkilediği önemli bir yol –en önemli yol değilse bile– onun öğrencileri vasıtasıyladır" (1988b: 35). "Öğrencinin" harfi harfine manasıyla, Stigler, David Levy (örneğin, 1988), James Adams (örneğin, 1990) ve bendeniz (örneğin, 1986, 1988) gibi Şikago öğrencilerinin bilim iktisadî hakkındaki çalışmalarını kesinlikle etkilemiştir. Timsalî anlamda, bu sahada çalışan geniş bir grup onun çalışmasını teşvik edici ve faydalı bulmuştur (mesela bkz. Bronfenbrenner, 1976; Rosenberg, 1993; ve Coase, 1994).

Bazen onun desteği mâlî oldu; Mesela bir atfın ekonomik değeri hakkındaki çalışmam için alıntıları sayacak öğrenciler istihdam etmek (ve onları yakından gözetip denetlemek) amacıyla kendi Walgreen fonlarından küçük bir bursu bana tedarik ettiği yaz olduğu gibi (Diamond, 1986). Daha yaygın olarak, onun katkısı, bizzat sadece sınırlı delil sağlayarak tahrik edici ve önemli sorular sormak, ve başkalarını bu açıkları kapatmaya davet etmek olmuştur.

Onun müsveddeler üzerine yaptığı yakıcı yorumlar güvenli yıkıcılar olabilir, fakat diğer taraftan, onun bu alandaki varlığı bizim zahmete değer bir şey yaptığımız güvenini sağlamıştır. İktisatta insanların neden sürüyü takip ettiklerini ve geçici heveslerin peşinden gittiklerini tartışan literatürü düşünün (Banerjee, 1992; Bikhchandani vd., 1992; Scharfstein ve Stein, 1990). Nasıl ki yatırımcılar kendi hisse seçimlerinde ekseriyetle sürüyü takip ederlerse, aynı şekilde iktisatçılar da uzmanlık alanı seçimlerinde ekseriyetle sürüyü izlerler. 'Daha az gidilen yolu' seçmek için sürüyü terk etmede, Stigler'in en önde yürüyerek önemli bir gerçek ve entelektüel hoş bir seda adına bizi daha ileriye çağırdığını görmek, yeniden güven tazeleyiciydi.

Bitiş

McCloskey (1985) Stigler'i okumanın bize açıkça yazmada yardım ettiğini öne sürmektedir. Açıklık önemlidir. Fakat daha önemli olan, Stigler'i okumanın bize önemli meselelere odaklı kalmamız ve bilimde doğrunun nihâî hâkeminin kanıt olduğunu hatırlamamız konusunda yardım etmesidir.

Tablo 1. 1955 Sonrası Yayımlanan Yirmi En Çok Alıntı Yapılan Makale (19.07.2002 itibariyle, Web of Science’da Rapor Edilen Alıntı Sayılarına Dayalıdır)*

Sıra	2002 Yılı İtibariyle Stigler’in “En Çok Alıntılanan” 1955 Sonrası Makaleleri	Atıf Sayısı
1	“The Theory of Economic Regulation” (İktisadî Regülasyon Teorisi, 1971)	1.152
2	“The Economics of Information” (Bilgi Ekonomisi, 1961)	957
3	“De Gustibus Non Est Disputandum” (Zevkler Tartışılmaz, 1977) [Becker ile]	552
4	“A Theory of Oligopoly” (Bir Oligopol Teorisi, 1964b)	314
5	“Law Enforcement, Malfeasance, and Compensation of Enforcers” (Kanun Yaptırımı, Görevi Suiistimal ve Uygulayıcıların Tazmini, 1974) [Becker ile]	252
6	“Information in the Labor–Market” (Emek Piyasasında Bilgi, 1962)	246
7	“The Optimum Enforcement of Laws” (Kanunların Optimum Uygulanması, 1970c)	205
8	“General Economic Conditions and National Elections” (Genel Ekonomik Koşullar ve Ulusal Seçimler, 1973b)	159
9	“What Can Regulators Regulate? The Case of Electricity” (Düzenleyiciler Neyi Düzenleyebilirler? Elektrik Örneği, 1962) [Friedland ile]	124
10	“The Economies of Scale” (Ölçek Ekonomileri, 1958)	119
11	“Efficiency of X–Efficiency” (X-Etkinliğinin Etkinliği, 1976b)	106
12	“Free–Riders and Collective Action: An Appendix to Theories of Economic Regulation” (Beleşçiler ve Kolektif Eylem: İktisadî Regülasyon Teorilerine Bir Ek, 1974)	98
13	“Public Regulation of the Securities Markets” (Menkul Kıymet Piyasalarının Kamusal Regülasyonu, 1964a)	94
14	“Director’s Law of Public Income Redistribution” (Kamu Gelirinin Yeniden Dağıtımında Direktör Yasası, 1970b)	81
15	“The Extent of the Market” (Piyasanın Genişliği, 1985) [Sherwin ile]	65
16	“Perfect Competition, Historically Contemplated” (Tarihsel Seyriyle Tam Rekabet, 1957)	46
17	“Imperfections in the Capital Market” (Sermaye Piyasalarında Aksaklıklar, 1967b)	44
18	“Practices of Doctorates in Economics” (Ekonomi Doktoralarında Alıntı Uygulamaları, 1975) [Friedland ile]	38
19	“The Sizes of Legislatures” (Yasama Organlarının Ölçekleri, 1976a)	34
20	“The Statistics of Monopoly and Merger” (Tekel ve Merger İstatistikleri, 1956)	30

* Ortak yazarlar köşeli parantez içine alınmıştır; Ortak yazar birinci isim olduğu zaman altı çizilmiştir. Stigler’in önemli makalelerinin bazıları 1956 öncesine aittir ve dolayısıyla Web of Science sayımlarında yer almamaktadır. Bu önemli erken makaleler içinde “Production and Distribution in the Short Run” (Kısa Dönemde Üretim ve Bölüşüm, 1939) ile “The Kinky Oligopol Demand Curve and Rigid Prices”

(Dirsekli Oligopol Talep Eğrisi ve Rijit Fiyatlar, 1947) vardır. Stigler'in kitaplarına yapılan atıflar hesaba katılmamıştır. Yukarıdaki saymalar, derlenmiş ciltlerde yeniden basılmış olan makalelerden ötürü, daha az sayıma yönelik tercihi gösteriyor olabilir, çünkü ciltlere yönelik atıflar makalenin atıf sayısı içinde hesap edilmemiştir.

Kaynakça

- Adams, J. D. (1990). "Fundamental Stocks of Knowledge and Productivity Growth", *Journal of Political Economy*, 98 (4): 673–702.
- "Another Professor with Power". (1973). *Time*, 101 (9): 80–1.
- Banerjee, A. (1992). "A Simple Model of Herd Behavior" *The Quarterly Journal of Economics*, 107 (3): 797–817.
- Becker, G. S. (1993). "George Joseph Stigler: Ocak 17, 1911–Aralık 1, 1991", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 761–67.
- (2003). Yazara e-posta. Gönderilişi: 28.01.04.
- Becker, G. S. ve Landes, W. M. (Der.) (1974). "Essays in the Economics of Crime and Punishment", New York: National Bureau of Economic Research.
- Becker, G. S. ve Stigler, G. J. (1974). "Law Enforcement, Malfeasance, and Compensation of Enforcers". *Journal of Legal Studies*, 3 (1): 1–18 [Yeniden yayımlandığı yer: Stigler, G. J. (Der.) (1988a). *Chicago Studies in Political Economy*, Şikago: The University of Chicago Press, 593–611].
- Ben-David, J. (1960). "Scientific Productivity and Academic Organization in Nineteenth Century Medicine", *American Sociological Review*, 25: 828–43.
- Bentham, J. (1787). "Defense of Usury: Letter to Dr. Smith". Der. Stark, W. (1952). *Jeremy Bentham's Economic Writings*, cilt 1 içinde, Londra: George Allen & Unwin, 188–90.
- Bikhchandani, S., Hirschleifer, D. ve Welch, I. (1992). "A Theory of Fads, Fashion, Custom, and Cultural Change as Informational Cascades", *Journal of Political Economy*, 100 (5): 992–1026.
- Blank, D. M. ve Stigler, G. J. (1957). *The Demand and Supply of Scientific Personnel*. New York: National Bureau of Economic Research.
- Bronfenbrenner, M. (1976). "Mutterings about Mattering", *Southern Economic Journal*, 42 (3): 355–63.
- Coase, R. H. (1994). "George J. Stigler", *Coase, R. H. Essays on Economics and Economists* içinde. Şikago: University of Chicago Press, 199–207.
- Clarke, B. (2003). Yazara e-posta. Gönderilişi: 22.11.03
- Clarke, B., Fincham, J. ve Cove, D. (1989). "Dissecting the Critical Mass", *Times Higher Education Supplement*, 861: 17.
- Demsetz, H. (1993). "George J. Stigler: Midcentury Neoclassicalist with a Passion to Quantify", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 793–808.
- Diamond, A. M., Jr. (1986). "What is a Citation Worth?", *The Journal of Human Resources*, 21 (2): 200–15.
- (1988). "The Empirical Progressiveness of the General Equilibrium Research Program", *History of Political Economy*, 20 (1): 119–35.

- (2004). “Zvi Griliches’s Contributions to the Economics of Technology and Growth”, *Economics of Innovation and New Technology*, 13 (4): 365–97.
- Dickson, D. (1989). “British Biologists Learn Small is not Beautiful”. *Science*, 244: 766–67.
- Friedland, C. (1993). “On Stigler and Stiglerisms”, *Journal of Political Economy*, 101 (5): 780–3.
- Friedland, C.; Goodwin, C.; Hammond, C. H.; Hammond, J. D.; Levy, D.; Medema, S. G.; Naples, M. I.; Samuels, W. J.; ve Stigler, S. M. (2002). “Remembrance and Appreciation Roundtable: George J. Stigler (1911–1991): Scholar, Father, Dissertation Advisor, Referee, Textbook Writer and Policy Analyst”, *American Journal of Economics and Sociology*, 61 (3): 609–56.
- Friedman, M. (1993). “George Stigler: A Personal Reminiscence”, *Journal of Political Economy*, 101 (5): 768–73.
- Friedman, M. ve Stigler, G. J. (1946). “Roofs or Ceilings? The Current Housing Problem”, *Popular Essays on Current Problems*, 1 (2): 7–22.
- Garfield, E. (Der.) (various). *Social Sciences Citation Index*. Philadelphia, PA: Institute for Scientific Information.
- Hamermesh, D. S. (1994). “Facts and Myths about Refereeing”, *Journal of Economic Perspectives*, 8 (1): 153–63.
- History of Federal Minimum Wage Rates Under the Fair Labor Standards Act, 1938–1996. (2004). U.S. Department of Labor website: <http://www.dol.gov/esa/minwage/chart.htm>, erişim tarihi: 29.01.04
- Johnston, D. (2003). “Reflecting on Edward Teller’s Life”, *Newsline*, 28 (45): 1, 4–5.
- Knight, F. H. (1921). *Risk, Uncertainty, and Profit*. Boston: Houghton Mifflin Co.
- Levy, D. M. (1988). “The Market for Fame and Fortune”, *History of Political Economy*, 20 (4): 615–25.
- Longawa, V. M. (1993). “George J. Stigler: A Bibliography”, *Journal of Political Economy*, 101 (5): 849–62.
- (2003). Yazara e–posta. Gönderilişi: 03.11.03
- Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler*. Stanford, CA: Hoover Institution Press.
- McCann, C. R., Jr. ve Perlman, M. (1993). “On Thinking about George Stigler”, *Economic Journal*, 103 (419): 994–1014.
- McCloskey, D. (1985). “Economic Writing”, *Economic Inquiry*, 23: 187–222.
- McGee, J. S. (1958). “Predatory Price Cutting: The Standard Oil (N.J.) Case”, *Journal of Law and Economics*, 1: 137–69.
- Memorial Celebrates Teller’s Live*. (2003). 40 (45): 3.
- Merton, R. C. (2004). Yazara e–posta. Gönderilişi: 29.01.04
- Merton, R. C. ve Merton, R. K. (1982). “Unanticipated Consequences of the Reward System in Science: A Model of the Sequencing of Problem–choices”, Çalışma makalesi.
- Merton, R. K. (1939). “Science and Economy of 17th Century England”, *Science and Society*, 3: 3–27 [(1957)’de yeniden basılmıştır. Merton, R. K. *Social Theory and Social Structure*. gözden geçirilmiş ve genişletilmiş basım, New York: The Free Press, 607–27].

- (1957). "Priorities in Scientific Discovery", *American Sociological Review*, 22 (6): 635–59 [Yeniden yayımlandığı yer: Merton, R. K. (1973c). *The Sociology of Science- Theoretical and Empirical Investigations*. Şikago: The University of Chicago Press, 286–324].
- (1961). "Singletons and Multiples in Science", *Proceedings of the American Philosophical Society*, 105 (5): 470–86 [Yeniden yayımlandığı yer: R. K. (1973d). *The Sociology of Science-Theoretical and Empirical Investigations*. Şikago: The University of Chicago Press, 342–70].
- (1968). "The Matthew Effect in Science", *Science*, 159 (3810): 56–63 [Yeniden yayımlandığı yer: Merton, R. K. (1973a). *The Sociology of Science-Theoretical and Empirical Investigations*. Şikago: The University of Chicago Press, 439–59].
- (1970). *Science, Technology, and Society in Seventeenth-Century England*. New York: Howard Fertig, [İlk yayımlandığı yıl: (1938). *Osiris* 4, kısım 2. (1970 baskısının yeni takdimidir)].
- (1973a). "The Normative Structure of Science", Merton, R. K. *The Sociology of Science-Theoretical and Empirical Investigations* içinde. Şikago: The University of Chicago Press, 267–78 [İlk defa 1942'de farklı başlık altında yayımlanmıştır].
- (1973b). *The Sociology of Science-Theoretical and Empirical Investigations*. Şikago: The University of Chicago Press.
- (1985). *On the Shoulders of Giants: A Shandean Postscript*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- (1910–2003). (2004). *On American Sociological Association* website: http://www.asanet.org/public/merton_death.html, erişim tarihi: 29.01.04
- Merton, R. K. ve Barber, E. (2004). *The Travels and Adventures of Serendipity: A Study in Sociological Semantics and the Sociology of Science*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Merton, R. K., Sills, D. L. ve Stigler, S.M. (1984). "The Kelvin Dictum and Social Science: An Excursion into the History of an Idea", *Journal of the History of the Behavioral Sciences*, 20: 319–31.
- Moss, L. S. (2002). "George J. Stigler (1911–1991): A Remembrance and Appreciation Session: Editor's Introduction", *American Journal of Economics and Sociology*, 61 (3): 605–7.
- Peltzman, S. (1993). "George Stigler's Contribution to the Economic Analysis of Regulation", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 818–32.
- Raisian, J. ve Stigler, G. J. (1988). "Minimum Wage: A Perverse Policy", *The New York Times*, Nisan 12: 27.
- Rosenberg, N. (1993). "George Stigler: Adam Smith's Best Friend", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 833–48.
- Scharfstein, D. S. ve Stein, J. C. (1990). "Herd Behavior and Investment", *The American Economic Review*, 80 (3): 465–79.
- Schumpeter, J. A. (1942). *Capitalism, Socialism and Democracy*. New York: Harper and Brothers.
- Southwood, R. R. E., Anderson, R. M., Ellis, R. J., ve Epstein, M. A. (1989). "The Future of University Biology: Report of the Review of Biological Sciences", *A Report Prepared for the University Grants Committee (UGC)*, daha sonraki adı; University Funding Council

- (UFC), of Great Britain.
- Sowell, T. (1993). "A Student's Eye View of George Stigler", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 784–92.
- Stigler, G. J. (1939). "Production and Distribution in the Short Run", *Journal of Political Economy*, 47: 305–27.
- (1946). "The Economics of Minimum Wage Legislation", *The American Economic Review*, 36 (3): 358–65 [Yeniden basıldığı yer: Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler*. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 3–12].
- (1947). "The Kinky Oligopoly Demand Curve and Rigid Prices", *Journal of Political Economy*, 55 (5): 432–49 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. ve Boulding, K. E. (Der.), *Readings in Price Theory*. Şikago: Richard D. Irwin, Inc., 410–39; Ayrıca Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry* içinde de basılmıştır. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 208–34].
- (1949). "The Mathematical Method in Economics", Stigler, G. J. *Five Lectures on Economic Problems* içinde. New York: The Macmillan Co., 37–45.
- (1952). "The Case against Big Business", *Fortune* 45: 123 ff.
- Stigler, G. J. (1955). "The Nature and Role of Originality in Scientific Progress", *Economica*, 22: 293–302 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1965c). *Essays in the History of Economics*. Şikago: The University of Chicago Press, 1–15].
- (1956). "The Statistics of Monopoly and Merger", *Journal of Political Economy*, 64: 33–40.
- (1957). "Perfect Competition, Historically Contemplated", *Journal of Political Economy*, 65(1): 1–17 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1965c). *Essays in the History of Economics*. Şikago: The University of Chicago Press, 234–67; Ayrıca Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de yeniden basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 265–88].
- (1958). "The Economies of Scale", *Journal of Law and Economics*, 1: 54–71 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry*. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 71–94; Ayrıca Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de yeniden basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 25–45].
- (1960). "The Influence of Events and Policies on Economic Theory", *The American Economic Review: Papers and Proceedings*, 50: 36–45 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1965b). *Essays in the History of Economics*. Şikago: The University of Chicago Press, 16–30].
- (1961). "The Economics of Information", *Journal of Political Economy*, 69 (3): 213–25 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry*. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 171–90; Ayrıca, Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 46–66].
- (1962). "Information in the Labor–Market", *Journal of Political Economy*, 70 (5, kısım 2): 94–105 [Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry* içinde de yeniden basılmıştır. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 191–207].
- (1963). "The Economist in History: Discussion", *The American Economic Review: Papers and Proceedings*, 53: 23–5.
- (1964a). Public Regulation of the Securities Markets. *Journal of Business*, 37 (2): 117–42 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1975). *The Citizen and the State*. Şikago:

- The University of Chicago Press, 78–100].
- (1964b). A Theory of Oligopoly. *Journal of Political Economy*, 72 (1): 44–61 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry*. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 39–63; Ayrıca, Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de yeniden basılmıştır, Stanford, CA: Hoover Institution Press, 153–78].
- (1965a). The Economist and the State. *American Economic Review*, 55 (1): 1–18 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1975). *The Citizen and the State*. Chicago: The University of Chicago Press, 38–57; Ayrıca, Stigler, G. J. (1982a) *The Economist as Preacher, and Other Essays* içinde yeniden basılmıştır. Şikago: The University of Chicago Press, 119–35; Yine ayrıca, Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de tekrar yayımlanmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 99–116].
- (1965b). *Essays in the History of Economics*. Şikago: The University of Chicago Press (Phoenix Books).
- (1965c). “Statistical Studies in the History of Economic Thought”, *Essays in the History of Economics* içinde. Şikago: The University of Chicago Press, 31–50.
- (1967a). “The Foundation and Economics”, *Weaver, W. (Der.), U.S. Philanthropic Foundations* içinde. New York: Harper and Row.
- (1967b). Imperfections in Capital Market. *Journal of Political Economy*, 75: 287–92 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1968b). *The Organization of Industry*. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc., 113–22].
- (1968a). Mill on Economics and Society. *University of Toronto Quarterly*, 38: 96–101 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 160–5].
- (1968b). *The Organization of Industry*. Homewood, Ill.: Richard D. Irwin, Inc.
- (1969). “Does Economics have a Useful Past?” *History of Political Economy*, 1: 217–30 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 107–18].
- (1970a). “The Case, if any, for Economic Literacy”, *The Journal of Economic Education*, 1: 77–84.
- (1970b). Director’s Law of Public Income Redistribution. *The Journal of Law and Economics*, 13 (1): 1–10 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (Der.) (1988a). *Chicago Studies in Political Economy*. Şikago: The University of Chicago Press, 106–15].
- (1970c). “The Optimum Enforcement of Laws”, *Journal of Political Economy*, 78(2): 526–36 [Yeniden basıldığı yer: Becker, G. S. ve Landes, W. M. (Der.) (1974). *Essays in the Economics of Crime and Punishment*. New York: National Bureau of Economic Research, 55–67].
- (1971). “The Theory of Economic Regulation”, *Bell Journal of Economics and Management Science*, 2 (1): 3–21 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1975). *The Citizen and the State*. Şikago: The University of Chicago Press, 114–41; Ayrıca Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 243–64; Yine ayrıca Stigler, G. J. (Der.) (1988a). *Chicago Studies in Political Economy* içinde de yayımlanmıştır. Şikago: The University of Chicago Press, 209–33].
- (1972). “The Adoption of the Marginal Utility Theory”, *History of Political Economy*, 4: 571–86 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a). *The Economist as Preacher and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 72–85].

- (1973a). Frank Knight as Teacher. *Journal of Political Economy*, 81: 518–20.
- (1973b). General Economic Conditions and National Elections. *American Economic Review Papers and Proceedings*, 63: 160–7.
- (1974). “Free Riders and Collective Action: An Appendix to Theories of Economic Regulation”, *Bell Journal of Economics and Management Science*, 5 (2): 359–65 [Yeniden basıldığı yer: Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (eds) (1986). *The Essence of Stigler*. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 67–75].
- (1975). *The Citizen and the State*. Stanford, CA: Hoover Institution Press.
- (1976a). “Do Economists Matter?” *Southern Economic Journal*, 42: 347–54 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1986a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 57–67].
- (1976b). “The Scientific Uses of Scientific Biography, with Special Reference to J.S. Mill. Robson, J. M. ve Laine, M.” (Der.), içinde *James and John Stuart Mill/Papers of the Centenary Conference*. Toronto: University of Toronto Press, 55–66 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a) *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 86–97].
- (1976c). “The Sizes of Legislatures”. *Journal of Legal Studies*, 5: 17–34.
- (1976d). “The Xistence of X-Efficiency”. *American Economic Review*, 66: 213–16.
- (1978). *The Literature of Economics: The Case of the Kinked Oligopoly Demand Curve*. *Economic Inquiry*, 16: 185–204 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 223–43].
- (1980). “Merton on Multiples, Denied and Affirmed. Science and Social Structure: A Festschrift for Robert K. Merton”, *Transactions of the New York Academy of Science*, ser. 2, cilt 39. New York: New York Academy of Sciences [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a) *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press, 98–103].
- (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: The University of Chicago Press.
- (1982b). Economists and Public Policy. *Regulation*, 6: 13–7.
- (1983). Nobel Lecture: The Process and Progress of Economics. *Journal of Political Economy*, 91 (4): 529–45 [Yeniden basıldığı yer: Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler*. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 134–49].
- (1984). “The Intellectual and the Market Place. Stigler, G. J.”, *The Intellectual and the Market Place*, genişletilmiş baskı içinde. Cambridge, Mass.: Harvard University Press içinde, [ilk baskı 1963’te ortaya çıktı; IEA tarafından bir broşür olarak ayrı olarak da yayımlanmıştır, Occasional Paper 1, The Steller Press LTD. (1963); Yine ayrıca Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 79–88].
- (1986). George J. Stigler. Breit, W. ve Spencer, R. W. (Der.), *Lives of the Laureates* içinde. Cambridge, Mass.: The MIT Press, Bl. 6, 93–111.
- (Der.) (1988a). *Chicago Studies in Political Economy*. Şikago: The University of Chicago Press.
- (1988b). *Memoirs of an Unregulated Economist*. N.Y.: Basic Books.
- Stigler, G. J. ve Becker, G. S. (1977). “De Gustibus non est Disputandum”, *The American Eco-*

conomic Review, 67 (2): 76–90.

- Stigler, G. J. ve Friedland, C. (1962). "What can Regulators Regulate? The Case of Electricity", *Journal of Law and Economics*, 5: 1–16 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. S. (1975). *The Citizen and the State*. Şikago: The University of Chicago Press, 61–77; Yine ayrıca Luebe, K. R. ve Moore, T. G. (Der.) (1986). *The Essence of Stigler* içinde de basılmıştır. Stanford, CA: Hoover Institution Press, 224–42].
- Stigler, G. J. ve Friedland, C. (1975). "The Citation Practices of Doctorates in Economics", *Journal of Political Economy*, 83 (3): 477–507 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. S. (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: University of Chicago Press, 192–222].
- Stigler, G. J. ve Friedland, C. (1979). "The Pattern of Citation Practices in Economics", *History of Political Economy*, 11(1): 1–20 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. (1982a). *The Economist as Preacher, and Other Essays*. Şikago: University of Chicago Press, 173–92].
- Stigler, G. J. ve Friedland, C. (1983). "The Literature of Economics: The Case of Berle and Means", *Journal of Law and Economics*, 26 (2): 237–68.
- Stigler, G. J. ve Sherwin, R. A. (1985). "The Extent of the Market", *Journal of Law and Economics*, 28: 555–85.
- Stigler, S. M. (1980). "Stigler's Law of Eponymy", *Transactions of the New York Academy of Sciences*, 39: 147–58 (Merton Freestschrift Volume, F. Gieryn (Der.)).
- (1983). "Who Discovered Bayes's Theorem?" *The American Statistician*, 37 (4): 290–6.
- Viner, J. (1931). "Cost Curves and Supply Curves". *Zeitschrift für Nationalökonomie*, 3: 23–46 [Yeniden basıldığı yer: Stigler, G. J. ve Boulding, K. E. (eds), *Readings in Price Theory*. Şikago: Richard D. Irwin, Inc., 198–226].
- Wallis, W. A. (1993). "George J. Stigler: In Memoriam", *Journal of Political Economy*, 101 (5): 774–9.